

Energielabel versus Energie Index

Voor 2015 was er één methodiek voor het berekenen van een Energie Index (EI) en een Energielabel. Hierbij werd de opname op locatie uitgevoerd door een gekwalificeerde en gecertificeerde adviseur die 150 parameters verzamelde en hiermee de EI berekende. Het Energielabel werd op basis van hoogte van de EI vastgesteld. De EI werd dus één op één vertaald naar een Energielabel. De handhaving op deze methodiek kwam in najaar 2012 helaas niet door de Tweede Kamer; deze riep op om een eenvoudiger en goedkoper instrument te ontwikkelen.

Dit heeft vanaf 2015 geresulteerd in een splitsing van de methodieken. Het Vereenvoudigde Energielabel (VEL) werd geïntroduceerd, een uitgekilde variant waarbij het label wordt vastgesteld doordat de bewoner zelf 10 parameters invult en hiervan maximaal enkele, door het systeem bepaalde, parameters laat controleren door een deskundige op afstand. Daarnaast bleef de oude methodiek bestaan die vooral nodig is bij verhuur, subsidie-, en hypotheekaanvragen.

Op dit moment zitten er in de database van RVO dus twee typen Energielabels: diegene die met de eenvoudige methode tot stand zijn gekomen en diegene die via de Energie Index zijn gegenereerd. Aan de buitenkant is niet af te lezen op welke manier de labels tot stand zijn gekomen.

Het Energielabel is vóór alles een vergelijkingsinstrument. Een instrument waarmee de eigenaar/bewoner van een huis kan zien hoe de energiezuinigheid van zijn/haar woning zich verhoudt tot een andere woning. Bovendien een instrument waarmee de overheid informatie krijgt hoe het gesteld is met de energiezuinigheid van het woningbestand en daar beleid op kan formuleren. Doordat er echter verschillende labels in de database zitten is de vergelijkingsfunctie onbetrouwbaar en wordt er niet voldaan aan de belangrijkste bestaansredenen van het label.

Opleidingseisen adviseur versus erkend deskundige

FedEC heeft veel moeite met het feit dat er momenteel uitspraken over de energiezuinigheid van woningen worden gedaan door mensen die daar niet voor zijn opgeleid. Aan de erkend deskundige worden geen opleidingseisen gesteld en met een ochtendje instructie bij RVO over de werking van de website mag hij aan de slag met het bepalen van labels. Daarnaast moet een EPA-adviseur een cursus volgen, uitgebreide vakliteratuur tot zich nemen, een examen doen en zich certificeren of zich aansluiten bij een gecertificeerd bureau. Om aan de eisen van de certificering te kunnen voldoen moet iemand bovendien aantoonbaar ervaring hebben binnen de energieadviesbranche. Kortom er bestaat een enorme discrepantie tussen EPA-adviseurs en 'erkend deskundigen' welke ook zijn weerslag heeft in de kwaliteit van de labels.

Een ander in het oog springend verschil tussen de vereenvoudigde label methodiek en de Energie Index/ Energielabel methodiek is dat bij deze laatste de adviseur altijd een opname op locatie doet en er dan ook altijd een uitgebreid contactmoment is met de bewoner/eigenaar van de woning. Dit is het moment dat wensen, mogelijke problemen en zaken als 'van het gas af' besproken worden en er ook oplossingsscenario's geschetst worden. Dit mondelinge 'maatwerkadvies' is een belangrijk element in de bewustwording van de woningeigenaar naar verduurzaming en ontbreekt totaal bij de vereenvoudigde route.

NTA 8800 vanaf 1 januari 2020

In 2020 worden de huidige rekenregels voor het bepalen van Energie Indices en Energielabels vervangen door een nieuwe methodiek; de NTA 8800. Deze nieuwe methodiek heeft een rekenkern

voor het bepalen van labels voor de woningbouw, de utiliteit en de nieuwbouw (bij de huidige methodiek zijn dat drie verschillende rekenmethodes). De NTA 8800 komt voort uit de voorschriften van Europa, maar herstellen de belangrijkste functie van het opstellen van labels: het eenduidig inzicht geven in de energiezuinigheid van woningen/gebouwen en de mogelijkheid om die energiezuinigheid onderling te vergelijken, teneinde de eigenaar te bewegen maatregelen te nemen om de energiezuinigheid op de juiste manier te verbeteren. De nieuwe methodiek maakt het mogelijk om zeer gedetailleerd data in te voeren die rekening houden met het werkelijk energieverbruik en dit resulteert in een 'detaillabel. Mocht het zo zijn dat data ontbreekt (bijv. bij bestaande bouw waar het onduidelijk is wat er voor isolatie is toegepast) dan wordt er teruggeschakeld naar default waarden; dit resulteert in een 'basislabel. Bij beide variaties is het van belang dat adviseur ter plekke opneemt en minimaal 150 parameters verzamelt.

Vanaf volgend jaar zal er dus een methodiek zijn waarbij voor woningen afhankelijk van de aanwezige informatie ofwel een basislabel ofwel een detaillabel geleverd gaat worden. Hoe dit systeem zich gaat verhouden tot het Vereenvoudigd Energielabel is nog onduidelijk. Maar duidelijk is dat om het Vereenvoudigd Energielabel in 2020 te kunnen gebruiken er aanpassingen nodig zijn. Wij verwachten niet dat de overheid een enorme investering gaat doen voor de implementatie van de NTA 8800 met een eenduidige rekenkern en daar dan het Vereenvoudigd Energielabel met andere rekenregels naast zal laten bestaan. De verwarring zal dan helemaal compleet zijn. Mocht de overheid besluiten dat het Vereenvoudigd Energielabel gehandhaafd wordt dan zal er extra geïnvesteerd moeten worden

Afscheid van VEL – terug naar het betrouwbare label/EI

Al in 2016 adviseerde de Algemene Rekenkamer (<https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2016/05/18/energielabel-voor-koopwoningen>) de minister al om het Vereenvoudigd Energielabel niet in zijn huidige vorm te laten voortbestaan maar meer parameters in te voeren.

FedEC is van mening dat de implementatie van de NTA 8800 hét moment is om afscheid te nemen van het Vereenvoudigd Energielabel. Het Energielabel blijft wel bestaan en is weer zoals vóór 2015 gekoppeld aan de Energie Index. De Energielabels die dan gegenereerd worden zijn echter het resultaat van één en dezelfde methodiek en daardoor onderling vergelijkbaar en betrouwbaar. De energietransitie is in volle gang en er zal de komende jaren een groeiende behoefte komen vanuit burgers en consumenten naar informatie over verduurzaming, gebaseerd op een betrouwbare meting.

Drs. Isabelle Sternheim
Voorzitter FedEC
15-02-2019